

HANDREIKING RISICOBEOORDELING

INFORMATIEBEVEILIGING

COLOFON

© InEen, 31 mei 2017

Leden van InEen kunnen dit document voor eigen gebruik vrijelijk kopiëren en bewerken.
Anderen kunnen daarvoor een verzoek indienen bij InEen, via info@ineen.nl.

INHOUDSOPGAVE

1 Vooraf	2
2 Termen en begrippen	4
3 Stappen inrichten risicobeoordeling	6
3.1 Stap 1 bepalen organisatie risicobeoordelingen	6
3.2 Stap 2 voorbereiding eerste risicobeoordeling	6
3.3 Stap 3 het uitvoeren van de risicoanalyse	7
3.4 Stap 4 evaluatie	7
3.5 Stap 5 behandelen	7
3.6 Stap 6 bijstellen methode	8
4 Bijlagen	9
Bijlage I - Definities Risiconiveaus	9
Bijlage II - Tekst uit de NEN 7510 betreffende Risico-inventarisatie	9
Bijlage III - Toelichting op het gebruik van het risicoregister.	11

Versiebeheer:

Versie 1.0, 31 mei 2017
Auteurs: InformatiebeveiligingDoeJeZo / Eugenie Verhaar
 InEen / Pieter van Haren

1 | VOORAF

Bij dit document hoort het Excel document 'NEN7510_17 versie InEen'.

Een zorginstelling dient zorg te dragen voor veilig en zorgvuldig gebruik van informatie(systemen). Wat veilig en zorgvuldig gebruik is, staat beschreven in de NEN7510. De wet schrijft voor dat zorginstellingen voldoen aan deze NEN-norm.

Het doel van deze handreiking is om de leden van InEen te ondersteunen bij het verbeteren van hun informatiebeveiliging door middel van het inrichten van risicomanagement en het uitvoeren van de eerste risicobeoordeling.

De NEN7510 is ontwikkeld voor alle organisaties in de zorg: van ziekenhuizen tot individuele zorgverleners. Vanuit InEen hebben we, in samenwerking met een aantal leden en het bedrijf InformatiebeveiligingDoeJeZo, de NEN7510 tegen het licht gehouden en zijn tot twee producten gekomen. Deze producten zijn: het Excel document NEN 7510_2017 en deze Handreiking. Het Excel-document omvat overzichten om de uitgebreide NEN7510¹ beter hanteerbaar te maken voor onze leden.

Deze Handreiking is bedoeld als ondersteuning bij het inrichten van risicomanagement en het uitvoeren van een risicobeoordeling. In het Excel document is hiervoor ook ondersteunende informatie opgenomen, zoals voorbeelden van risico's en een format-risicoregister. Om een goede risico analyse uit te voeren, moet u er rekening mee houden dat dit een eerste keer snel twee dagdelen in beslag zal nemen. Na een eerste keer kan het sneller, maar 1 dagdeel ben je zo kwijt.

Het uitgangspunt bij het gebruik van genoemde hulpmiddelen is dat ze gericht zijn op organisaties die:

- zelf geen software ontwikkelen;
- het beheer van (bedrijf kritische) applicaties hebben uitbesteed;
- het beheer van hun infrastructuur (netwerk, hardware) hebben uitbesteed.

Op basis van deze uitgangspunten zijn bepaalde gedeelten van de NEN 'buiten scope' geplaatst, door aan te geven dat leveranciers verantwoordelijk zijn voor deze maatregelen, of dat ze in zijn geheel niet van toepassing zijn.

Organisaties die wel zelf software ontwikkelen en/of zelf hun beheer uitvoeren, kunnen gebruik maken van deze handreiking, maar moeten zich ervan bewust zijn dat risico's op de hierboven genoemde gebieden buiten beschouwing blijven.

¹ Er is gebruik gemaakt van de NEN7510, versie 2017, welke momenteel in concept versie openbaar beschikbaar is: <https://www.werkenmetnen7510.nl/publicaties/nen-7510-1-2017-ontw/download> en <https://www.werkenmetnen7510.nl/publicaties/nen-7510-2-2017-ontw/download>

De basis van goede informatiebeveiliging en de NEN 7510:2017 is, dat een organisatie regelmatig een risicobeoordeling uitvoert en de geconstateerde risico's behandelt. Deze verplichting wordt verwoord in de paragrafen: '6.1.2 Risicobeoordeling en informatiebeveiliging' en '6.1.3 Behandeling van informatiebeveiligingsrisico's' van de norm. De tekst van deze paragrafen is opgenomen in bijlage 2 van deze handreiking.

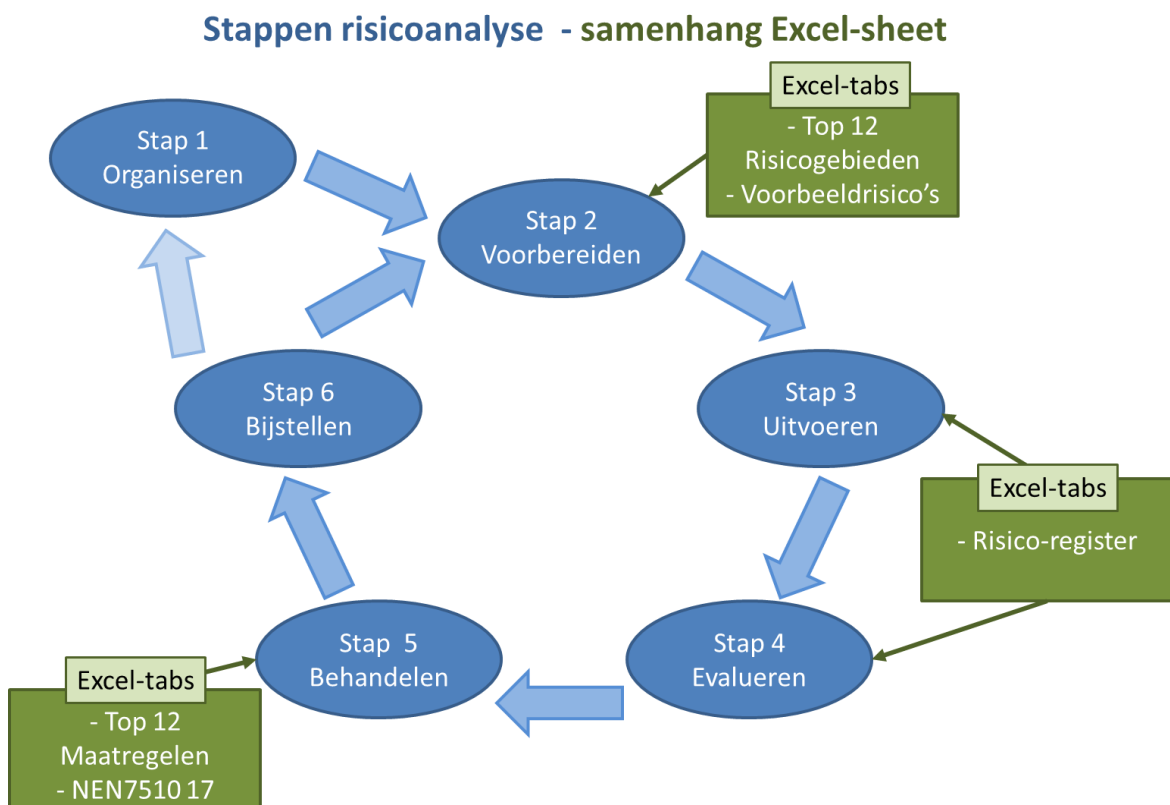
Kwaliteitscyclus

Het gaat in de NEN 7510:2017 niet alleen om het uitvoeren van één risicobeoordeling, maar om het inrichten van een methode waarmee risicobeoordelingen periodiek en planmatig worden uitgevoerd en behandeld, aan de hand van een vooraf gedefinieerde methode. De NEN 7510 vraagt van organisaties om een continu proces in te richten van het identificeren, analyseren en behandelen van risico's. Hiervoor wordt vaak de term 'risicomangement' gebruikt.

Veel organisaties kennen deze manier van werken vanuit kwaliteitssystemen als bijvoorbeeld de HKZ en de NPA. Rondom Informatiebeveiliging en de risicoanalyse dient eenzelfde 'plan-do-check-act' cyclus ingericht te worden als deze kwaliteitssystemen. Overwogen kan worden, om de informatiebeveiligingsrisicoanalyse te koppelen aan een bestaand kwaliteitssysteem.

Leeswijzer Handreiking en Excel document

Er kunnen een aantal stappen onderkend worden bij de organisatie van het kwaliteitssysteem van de risicobeoordeling. Deze stappen worden in hoofdstuk 3 toegelicht. Bij deze stappen is inhoudelijk ondersteund materiaal beschikbaar in de vorm van een Excel sheet. Onderstaande schema toont de stappen en welke 'tabbladen' van de Excel bijlage daarbij ondersteunen.

2 | TERMEN EN BEGRIPPEN

Hieronder een definitie en toelichting van belangrijke begrippen uit deze handreiking.

Rondom 'maatregelen' om risico's te beheersen, hanteren we een drietal begrippen:

Maatregel

Middel om risico te beheersen, waaronder beleid, procedures, richtlijnen, werkwijzen of organisatiestructuren, die administratief, technisch, beheersmatig of juridisch van aard kunnen zijn.

Beheersmaatregel

Deze term reserveren we voor maatregelen die de NEN heft gedefinieerd in de annex van de NEN7510. De NEN spreekt nooit over 'maatregelen' maar altijd over 'beheersmaatregelen'.

Maatregelsoort

Een groepering van verschillende maatregelen volgens een logische samenhang.

Samenhang: maatregel, beheersmaatregel en maatregelsoort

De NEN heeft 14 hoofdstukken benoemd vanuit doelstellingen (bijvoorbeeld: beheer bedrijfsmiddelen) waaronder beheersmaatregelen zijn opgenomen. Wij hebben deze beheersmaatregelen gegroepeerd op logische samenhang naar 12 maatregelsoorten. Deze samenhang is gericht op het onderwerp van de beheersmaatregel. Deze groepering van beheersmaatregelen is praktisch omdat nu zichtbaar is, welke beheersmaatregelen betrekking hebben op, bijvoorbeeld, medewerkers, locatie beveiliging of leveranciers.

We spreken over 'maatregelen' als beheersmaatregelen vertaald zijn naar een praktijksituatie.

Risicomanagement

Risicomanagement is het continu proces van identificeren, analyseren en behandelen van risico's, en het optimaliseren van dit proces door middel van communicatie, overleg, monitoring en beoordeling. Risicobeoordeling is de kernactiviteit van Risicomanagement.

Risicobeoordeling

Het proces van het opsporen en beschrijven van risico's, het analyseren en het evalueren van risico's.

Risicoanalyse

Het begrijpen van de risico's in termen van gebeurtenis, oorzaak en gevolg en het bepalen van de risiconiveaus uitgedrukt in Kans en Impact.

Risiconiveau

De ernst of zwaarte van het risico in termen van Kans en Impact.

Risico

Met risico wordt bedoeld: 'het effect van onzekerheid op het behalen van doelstellingen'.

Een risico kan het beste uitgedrukt worden in de vorm van een 'verhaaltje'. Het verhaal omvat de volgende punten:

- Wat er kan gebeuren?
- Wat de oorzaken en kwetsbaarheden hiervan kunnen zijn?
- Wat de gevolgen kunnen zijn?

Het 'verhaaltje' moet zodanig geformuleerd worden dat het mogelijk is om: Kans en Impact te kwantificeren en de kwetsbaarheden aan te wijzen (en hiermee ook een aanwijzing te krijgen voor mogelijke behandeling).

Risicoregister

Overzicht van alle geïnventariseerde risico's, hoe groot de risico's ingeschat worden en hoe met de risico's wordt omgegaan wordt.

Samenhang

Risicomanagement omvat het geheel van activiteiten gericht op het periodiek en systematisch vaststellen, analyseren en behandelen van risico's. Een **risicobeoordeling** omvat alle activiteiten die gericht zijn op het maken overzicht met risico's, de evaluatie van de risico's en het behandelen van de risico's. De **risicoanalyse** is één onderdeel van de risicobeoordeling, namelijk het bepalen van het **risiconiveau** in termen van Kans en Impact.

3 | STAPPEN INRICHTEN RISICOBEOORDELING

Er kunnen een aantal stappen onderkend worden bij de organisatie van het kwaliteitssysteem van de risicobeoordeling. Deze stappen worden hieronder toegelicht. Bij deze stappen is inhoudelijk ondersteund materiaal beschikbaar in de vorm van een Excel sheet.

3.1 Stap 1 bepalen organisatie risicobeoordelingen

Leg vast op welke manier u risicobeoordelingen wilt gebruiken in het kader van informatiebeveiliging. Leg minimaal de volgende zaken vast:

- Hoe vaak en wanneer u risicobeoordelingen zult uitvoeren.
 - Advies is jaarlijks, maar als er veel risico's zijn onderkent (inhaalslag?), dan zou in eerste instantie halfjaarlijks kunnen worden aangehouden. Daarnaast zou rondom bepaalde gebeurtenissen een risico analyse ingepland kunnen worden, bijvoorbeeld bij een verhuizing of fusie.
- Welke medewerker(s) hiervoor verantwoordelijk zijn.
 - Deze medewerkers moeten hier ook de bevoegdheid en tijd voor hebben.
 - Verantwoordelijkheid kan belegd worden bij management /directie en uitvoering lager in de lijn.
- Met welke groepen u zult communiceren over het uitvoeren van risicobeoordelingen.
 - Denk hierbij aan de groepen die een relatie hebben tot de risicobeoordelingen, zoals medewerkers en (ICT)leveranciers.
- Op welke manier in uw organisatie de risico's worden geëvalueerd en op welke manier besloten wordt over het wel of niet behandelen van risico's.
 - Specificeer hoe management / directie uiteindelijk de verantwoordelijkheid neemt voor de onderkende risico's en eventuele acties.

Wanneer u ook een informatiebeveiligingsbeleid opstelt, kunt u bovenstaande als een hoofdstuk opnemen in het beleidsdocument.

3.2 Stap 2 voorbereiding eerste risicobeoordeling

Deze stap omvat in elk geval de volgende onderdelen:

- 1 Om te weten waar risico's zich kunnen voordoen, is het noodzakelijk om eerst een overzicht met alle 'ICT middelen' en informatie op papier binnen uw organisatie in kaart te brengen. Dus alle informatiesystemen, 'losse' bestanden, papieren dossiers etc. Hiermee heeft u een overzicht van de belangrijkste 'informatiedragers' waar zich risico's kunnen voordoen.
- 2 Het vaststellen van de scope van de risicobeoordeling. Dit betekent dat u vaststelt welke onderdelen (activiteiten of afdelingen) van uw organisatie meegenomen worden bij het uitvoeren van de risicobeoordeling en ook welke 'ICT -middelen' en informatie op papier. U kunt hier besluiten om bepaalde zaken 'buiten scope' te plaatsen, bijvoorbeeld als uw organisatie uit meer onderdelen bestaat en sommige onderdelen zelf de verantwoordelijkheid voor hun informatiebeveiliging pakken.

- 3 Het vaststellen welke medewerkers van uw organisatie meedoen met de risicobeoordeling en welke andere organisaties (bijvoorbeeld samenwerkingspartners of ICT leveranciers) u wilt betrekken bij het uitvoeren van de risicoanalyse.
- 4 Het vaststellen van de definities die u hanteert voor het bepalen van de risiconiveaus (zie bijlage 1 als voorzet).
- 5 Het vaststellen van de lijst met risicogebieden die u gaat gebruiken. U kunt hiervoor de lijst met top 12 risicogebieden gebruiken (zie Excel bijlage) . Wanneer deze lijst voor uw organisatie niet compleet is, kunt u risicogebieden toevoegen. U dient zelf te beoordelen of bepaalde risicogebieden niet of juist wel relevant zijn.

3.3 Stap 3 het uitvoeren van de risicoanalyse

Nu u alles heeft voorbereid kunt u starten met het uitvoeren van de risicoanalyse, namelijk het opsporen van de risico's en het bepalen van de risiconiveaus. Voor de werkwijze van het uitvoeren van de analyse bestaan verschillende methodes:

- 1 In een workshop, waarin u mensen vanuit verschillende invalshoeken over de risico's van gedachten laat wisselen.
- 2 Door middel van interviews met verschillende deskundigen.
- 3 Een mix van deze twee methodes.

Het resultaat van de risicoanalyse is een overzicht waarbij u de risico's heeft benoemd en voor elk risico het risiconiveau heeft bepaald in termen van Kans en Impact. Dit overzicht heet een 'risicoregister'. Een voorbeeld van een 'risicoregister' is opgenomen in het bijgevoegde Excel document, tabblad 'risico's'. Meer informatie over de toepassing van het risicoregister is opgenomen in bijlage III.

Zorg ervoor dat u in het rapport voldoende informatie vastlegt, om later nog te kunnen nagaan op basis waarvan Kans en Impact zijn bepaald.

Wanneer uw organisatie het plan heeft om door middel van een audit te voldoen aan de NEN 7510:2017, dan kan het zijn dat u later nog risico's zal toevoegen.

3.4 Stap 4 evaluatie

Op basis van de rapportage neemt u voor elk risico een besluit of u het risico:

- 1 Accepteert, en dus geen actie onderneemt.
- 2 Behandelt door middel van maatregelen.
- 3 Vermijdt, bijvoorbeeld door het stoppen met de activiteit die het risico veroorzaakt.
- 4 Verlegt: bijvoorbeeld door het risico te verzekeren.

3.5 Stap 5 behandelen

Alle risico's die u niet accepteert neemt u op in een Werkplan. De NEN 7510:2017 spreekt van 'beheersmaatregelen' waarmee u risico's kunt behandelen. U kunt hiervoor 'beheersmaatregelen' selecteren uit de Annex van de NEN 7510, ook kunt u een van de twaalf Maatregelen selecteren uit de Excel bijlage (tabblad '12 Maatregelen'). Selecteren van maatregelen kan eenvoudig door binnen Excel filters te gebruiken op kolom G, 'Maatregelsoort'. Wanneer nodig kunt u specifieke beheersmaatregelen bedenken, zoals het besluit tot het uitbesteden van een bepaalde activiteit of het overstappen naar een andere leverancier.

3.6 Stap 6 bijstellen methode

Een risicobeoordeling is slechts een onderdeel van een groter en ook belangrijker geheel, namelijk risicomanagement. Daarom is het belangrijk dat u na afloop van elke risicobeoordeling vastlegt wat goed ging en wat niet, zodat u het proces van risicomanagement kunt verbeteren. Dit is vervolgens weer input voor de volgende keer dat u een risicobeoordeling uitvoert, bijvoorbeeld als onderdeel van een jaarlijkse cyclus of als er een grote wijziging binnen de organisatie wordt doorgevoerd.

4 | BIJLAGEN

Bijlage I - Definities Risiconiveaus

	5	4	3	2	1
	Zeer Hoog	Hoog	Midden	laag	Zeer laag
Kans	de bedreiging treedt minimaal maandelijks op	de kans is hoog, jaarlijks treedt deze bedreiging 1 of meer keren op	de kans is midden de bedreiging treedt per 2 – 4 jaren een keer op	de kans is klein, de bedreiging treedt per 5 jaar een keer op	de kans is zeer klein, de bedreiging treedt zeer sporadisch op (meer dan 5 jaar niet voorgekomen)
Impact	bedreigend voor het voortbestaan van de organisatie of aan cliënten is onherstelbare schade toegebracht, de imagoschade is onherstelbaar	er is schade toegebracht aan cliënten of er is sprake van grote imagoschade, er is sprake van grote financiële schade (> 50.000)	één of meer processen worden gehinderd, gemiddelde imagoschade, er is sprake van gemiddelde financiële schade (ongeveer € 20.000);	de gevolgen zijn beperkt tot belemmering van het werk van enkele medewerkers voor korte duur. Verder geen schade	gevolgen zijn nihil

Bijlage II - Tekst uit de NEN 7510 betreffende Risico-inventarisatie

6.1.2 Risicobeoordeling van informatiebeveiliging

De organisatie moet een risicobeoordelingsprocedure voor informatiebeveiliging definiëren en toepassen die:

- a risicocriteria voor informatiebeveiliging vaststelt en onderhoudt, waaronder:
 - 1 de risicoacceptatiecriteria; en
 - 2 criteria voor het verrichten van risicobeoordelingen van informatiebeveiliging;
- b waarborgt dat herhaalde risicobeoordelingen van informatiebeveiliging consistente, geldige en vergelijkbare resultaten opleveren;
- c de informatiebeveiligingsrisico's identificeert:
 - 1 het risicobeoordelingsproces voor informatiebeveiliging toepassen om de risico's in verband met het verlies van vertrouwen in, integriteit van en beschikbaarheid van informatie binnen het toepassingsgebied van het managementsysteem voor informatiebeveiliging te identificeren; en
 - 2 de risico-eigenaren identificeren;
- d de informatiebeveiligingsrisico's analyseert:
 - 1 de potentiële gevolgen beoordelen indien de risico's die in 6.1.2 c) 1) zijn vastgesteld, zich zouden voordoen;

- 2 de realistische waarschijnlijkheid beoordelen van het voorkomen van de risico's die zijn vastgesteld in 6.1.2 c) 1); en
 - 3 de risiconiveaus vaststellen;
- e de informatiebeveiligingsrisico's evalueert:
- 1 de resultaten vergelijken van risicoanalyses met de risicocriteria die zijn vastgesteld in 6.1.2 a); en
 - 2 de geanalyseerde risico's prioriteren voor risicobehandeling.
- De organisatie moet gedocumenteerde informatie bewaren over het risicobeoordelingsproces van informatiebeveiliging.

6.1.3 Behandeling van informatiebeveiligingsrisico's

De organisatie moet een behandelprocedure voor informatiebeveiligingsrisico's definiëren en toepassen om:

- a passende opties voor het behandelen van informatiebeveiligingsrisico's te kiezen, rekening houdend met de resultaten van de risicobeoordeling;
- b alle beheersmaatregelen vast te stellen die nodig zijn om de gekozen optie(s) voor het behandelen van informatiebeveiligingsrisico's te implementeren;

OPMERKING Organisaties kunnen beheersmaatregelen naar behoefte ontwerpen of ze uit een bepaalde bron halen.

- c de beheersmaatregelen die hiervoor in 6.1.3 b) zijn vastgesteld te vergelijken met die in bijlage A, en om te verifiëren dat geen noodzakelijke beheersmaatregelen zijn weggelaten;

OPMERKING 1 Bijlage A bevat een uitgebreide lijst van beheersdoelstellingen en beheersmaatregelen. Gebruikers van deze Internationale Norm worden verwezen naar bijlage A om te bewerkstelligen dat geen noodzakelijke beheersmaatregelen over het hoofd worden gezien.

OPMERKING 2 Bij de gekozen beheersmaatregelen zijn beheersdoelstellingen impliciet begrepen. De in bijlage A opgesomde beheersdoelstellingen en beheersmaatregelen zijn niet uitputtend, en mogelijk zijn aanvullende beheersdoelstellingen en beheersmaatregelen nodig.

- d een verklaring van toepasselijkheid op te stellen die bevat:
 - de benodigde beheersmaatregelen (zie 6.1.3 b) en c));
 - een rechtvaardiging voor het opnemen ervan;
 - de informatie of de benodigde beheersmaatregelen zijn geïmplementeerd of niet, en
 - de rechtvaardiging voor het uitsluiten van in bijlage A genoemde beheersmaatregelen.
- e een behandelplan voor informatiebeveiligingsrisico te formuleren; en
- f van de risico-eigenaren goedkeuring te verkrijgen voor het behandelplan voor informatiebeveiligingsrisico en acceptatie van de overblijvende informatiebeveiligingsrisico's.

De organisatie moet gedocumenteerde informatie bewaren over de behandelprocedure van informatiebeveiligingsrisico's.

OPMERKING De beoordelings- en behandelprocedure van informatiebeveiligingsrisico's in deze Internationale Norm is in overeenstemming met de principes en algemene richtlijnen in ISO 31000 [5].

Bijlage III - Toelichting op het gebruik van het risicoregister.

Bij deze handreiking hoort het Excel document: Overzicht NEN 7510:2017. In deze bijlage wordt uitgelegd hoe u het risicoregister kunt gebruiken. (de tabbladen voorbeeldrisico's en het risicoregister).

U gebruikt het risicoregister om voor uw organisatie bij te houden welke risico's er zijn, wat voor elk risico het risiconiveau (kans x impact) is (kolommen J, K en L), welke maatregelen u heeft genomen om deze risico's te verlagen (kolom I), of u het risico wilt behandelen (kolom M) en met welke maatregelen u dat gaat doen (kolom N).

Het doel van het risicoregister is om continu inzicht te hebben in de **relevante risico's** in relatie tot de **genomen maatregelen** en de **geplande maatregelen**. Risico's die u heeft geaccepteerd (omdat het risiconiveau laag genoeg is vanwege de genomen maatregelen) moet u laten staan in het risicoregister. Het idee is dat u door middel van het risicoregister kunt onthouden **waarom** u maatregelen heeft genomen.

Uitzondering hierop zijn de risico's die echt niet meer relevant zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer u alle hardware (servers etc.) hebt verplaatst naar een hosting provider. In dat geval kunt u risico's zoals 'gesprongen waterleiding, waardoor servers onder water komen te staan' verwijderen.

Hier volgt een stapsgewijze toelichting hoe u een risico formuleert en toevoegt en invult in het risicoregister:

- 1 Maak een verhaal rondom het risico, probeer het risico te beschrijven zoals het zich concreet voor zou kunnen doen, waarbij u in elk geval het 'Gevolg' (kolom D), de 'Oorzaak' (kolom E) benoemt.
- 2 Wanneer van toepassing benoemt u ook de ICT -middelen (of de informatie op papier) die samenhangen met dit risico. (kolom F). Veel risico's zijn algemeen van aard en niet van toepassing op één specifiek ICT-middel. Geef dit aan door bijvoorbeeld 'allen'.
- 3 Vaak zult u al maatregelen hebben genomen, waardoor dit risico wat kleiner is. Geef de genomen maatregelen aan in kolom I. Let op: benoem hier alleen maatregelen die **helemaal** zijn ingevoerd!
- 4 Daarna gaat u Kans en Impact bepalen (kijk voor de definities in bijlage I) voeg de scores toe aan kolommen J en K. Kolom L wordt berekend. Dat is het risiconiveau.
- 5 In kolom M geeft u aan of u dit risico accepteert Ja of Nee. In kolom N geeft u aan met welke maatregelen u dat gaat doen.
- 6 Wanneer de Nieuwe Maatregelen zijn genomen en geïmplementeerd, voegt u in kolom O de datum van afronden in en in de kolommen P en Q de nieuwe scores op Kans en Impact.

- 7 Als u het risiconiveau nu wel accepteert vult u Ja in, in kolom S. U verwijdert het risico niet uit het register, elke keer dat u de risico herhaalt bepaalt u opnieuw of u het risico nog steeds accepteert.
- 8 Als u het risico niet accepteert, verhuist u de maatregelen naar kolom I en begint u weer bij stap 4.

Op tabblad 'voorbeeldrisico's' kunt u aan de hand van voorbeelden zien hoe het werkt. Het tabblad 'risicoregister' kunt u gebruiken.

Voor als u gaat certificeren:

Let op: de NEN 7510 verlangt van u dat u voor elk risico het risiconiveau bepaalt 'zonder maatregelen', dus zonder het meewegen van maatregelen die al zijn genomen. Dit is een lastige eis, omdat Kans en Impact altijd zeer hoog zullen zijn (vaak 5 en 5). Bijvoorbeeld: het risico: Een systeem dwingt geen 'sterke wachtwoorden af', hierdoor kunnen medewerkers een zeer slecht wachtwoord kiezen (welkom). De kans dat hier misbruik van wordt gemaakt is zeer groot (5), de Impact kan ook heel groot zijn (5). Maar natuurlijk heeft u allang een noodmaatregel genomen: namelijk ervoor gezorgd dat alle medewerkers heel goed weten dat ze wel een sterk wachtwoord moeten kiezen en u controleert dit altijd. U heeft bepaald dat Kans = 3 en Impact = 5. In onze ogen is het zinloos om bij elk risico ook nog de Kans = 5 en Impact = 5 te noteren. Maar u kunt hierover een discussie krijgen met de auditor. Mocht dit gebeuren, kunt u dit uitleggen, als u de auditor niet kunt overtuigen, kunt u alsnog drie kolommen (Kans, Impact, risiconiveau) toevoegen.

